

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.20$) ด้านหลักคุณธรรม, ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.10$) และ ด้านหลักความโปร่งใส, หลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.08$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยการบริหารอยู่ในระดับต่ำสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.05$)
2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร

เขต 2 เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ แรก คือ ควรส่งเสริมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.09 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 22.46 และควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานคิดเป็นร้อยละ 20.29 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลนั้นถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญอย่างหนึ่งที่รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ นำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน โดยจัดให้มีการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ยังได้กำหนดปฏิทินในการออก นิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการนำหลักธรรมาภิบาล ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลโดยตรง ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับ พันธกิจของชาติที่จะพัฒนาร่วมกัน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดพันธกิจของชาติที่จะพัฒนาร่วมกันทั้งประเทศ คือ การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม เน้นให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดีใน ภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบพร้อมกับการตรวจสอบได้เสมอ การบริหารจัดการที่ดี (หรือธรรมาภิบาล) ถือเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ มีขนาด และโครงสร้างที่เหมาะสม พ้องถิ่นมีขีดความสามารถที่จะจัดเก็บรายได้สูงขึ้น และมีระบบ

สนับสนุนการกระจายอำนาจให้โปร่งใส มีระบบการ ตรวจสอบด้วยการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง เพื่อให้ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 19) จากเหตุผลที่กล่าวมาส่งผลให้ ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มีชัย น้อยเมืองคุณ (2542 : 73) ได้ศึกษาการบริหารบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า บุคลากรในโรงเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญร่วม คิดการ (2542 : 69) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทฤษฎีของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครพนม โดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของมนรัตน์ กมลพัฒนะ (2543 : 85) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมผู้บริหารในทฤษฎีของอาจารย์วิทยาลัย อาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ทฤษฎีของอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้บริหาร 3 ด้าน คือ ด้านการครองตน ด้านการครองงาน อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สูงกว่าครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของกลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการงานบุคคลซึ่งจะมองขอบข่ายงานนั้นในเชิงการบริหาร ซึ่งสภาพการปฏิบัติจริง ๆ ในบางเรื่องอาจจะไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริงว่าที่นโยบายกำหนดไว้นั้นมีการปฏิบัติตามมากน้อยแค่ไหน ซึ่งต่างกับครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายในการบริหารงานบุคคลตามหลัก

ธรรมาภิบาล ทำให้ทราบถึงการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังนั้นเมื่อสอบถามความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อ ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มีชัย น้อยเมืองคุณ (2542 : 73) ได้ศึกษาการบริหารบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยส่วนรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่าครู - อาจารย์ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวกิจ ศรีปัดดา (2545 : 89) ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประเด็นที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรส่งเสริมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาตนเองของบุคลากรนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะว่าสังคมทุกวันนี้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ในแต่ละวันมีนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ถ้าผู้บริหารและครูไม่มีการพัฒนาตนเองย่อมปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ไม่เต็มที่และอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ดังนั้นการพัฒนาตนเองจึงเป็นความต้องการอันดับแรกของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการไปศึกษาต่อหรือพัฒนาตนเองมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ส่วนข้อเสนอแนะข้อที่มีความถี่รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัตินั้นจะรับทราบสภาพปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ดังนั้นถ้าเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล ถ้าจะทำให้สามารถให้ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวกิจ ศรีปัดดา (2545 : 89) ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม

พบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถาบันคือ ควรมีการทำงานโดยการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารควรนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลมากขึ้น ในส่วนที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ย ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศให้ความช่วยเหลือบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารควรนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการออกนิเทศครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ดังนั้นในการประชุมประจำเดือนแต่ละครั้ง ผู้บริหารควรนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานใน โรงเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาการบริหารงานบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาถึงสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำมาพัฒนาการบริหารงานบุคคล

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY